

Výroční zpráva

2025

ANTELOPE
CONSERVATION

SLOVO ÚVODEM

A photograph of two antelopes, likely topi, in a lush green savanna. One antelope stands alertly on the left, while the other is on the right, grazing on the grass. The background is filled with dense green foliage and trees.

ANTELOPE CONSERVATION, založená v roce 2010, je jediná organizace na světě zaměřená výhradně na ochranu antilop. Poskytujeme odborné znalosti pro ochranu největší antilopy světa, antilopy Derbyho, a dalších druhů antilop. Přispíváme k ochraně celého ekosystému savany prostřednictvím solidních vědeckých poznatků a budování kapacit. Sídlíme na Fakultě tropického zemědělství České zemědělské univerzity v Praze a působíme v západoafrické a středoafické savaně.

Vážení přátelé antilop Derbyho a africké savany,

s hrdostí Vám představujeme naši novou výroční zprávu, která obsahuje přehled našich aktivit v roce 2025. Tento rok byl pro nás významný, protože jsme slavili 15 let od založení spolku Antelope Conservation a 25 let od prvních projektů na ochranu antilop na ČZU. A ani tentokrát jsme nezhálely. Jsme teď v kontaktu s představiteli všech zemí, kde antilopy Derbyho doposud žijí. Nově se kromě našich tradičních aktivit v rezervacích i volné přírodě Senegalu můžete těšit i na zahájení spolupráce ve Středoafické republice, Kamerunu a Čadu. Stále platí, že jsme jedinou organizací, která se věnuje ochraně antilop Derbyho a dalších klíčových druhů býložravců savany v západní a střední Africe. Bez vás by to nešlo.

Děkujeme za podporu a zůstaňte s námi!

Za tým Antelope Conservation, z. s.

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Karolína Brandlová'.

Karolína Brandlová

NAŠE FILOZOFIE

NAŠE VIZE

Zdravá populace antilop Derbyho a dalších druhů antilop savany západní a střední Afriky v jejich původním prostředí. Antilopa Derbyho je ceněna jako vlajkový druh pro zachování ekosystému savany západní a střední Afriky.

NAŠE MISE

Poskytování vědeckých odborných znalostí příslušným subjektům v oblasti ochrany přírody, podpora činností souvisejících s ochranou antilop Derbyho a dalších západoafrických druhů antilop a zvyšování povědomí o důležitosti zdravých fungujících ekosystémů.

NAŠE HODNOTY

Odbornost - naše rozhodnutí jsou založena na výsledcích vědeckých studií

Energie - investujeme velké množství energie do činností, které považujeme za správné

Respekt - respektujeme naše partnery i různé přístupy a názory

Spolupráce - jsme tým a nikdy nepracujeme sami

Vytrvalost - nevzdáváme se

NÁŠ TÝM

Karolína Brandlová
Předsedkyně spolku

Tamara Fedorova
Office manager

Pavla Hejcmanová
*Projektová a výzkumná
specialistka*

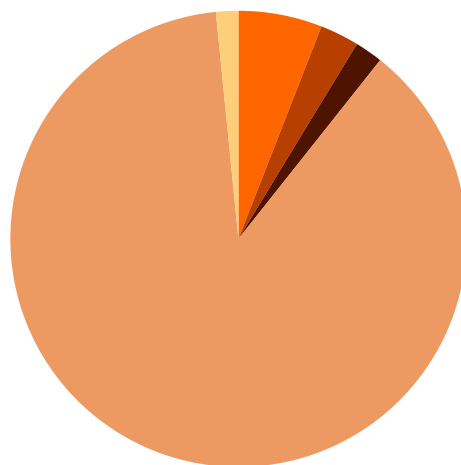
Markéta Grúňová
Vzdělávání, práce s komunitami

Kristýna Stehlíková
Analýzy dat, sociální média

ČLENSKÁ ZÁKLADNA

V roce 2025 měl spolek 256 členů. Seznam řádných členů z řad právnických osob zůstal nezměněn a tvořily jej Safari Park Dvůr Králové a zoologické zahrady Plzeň, Ostrava, Olomouc, Košice, Hodonín a Jihlava. Pro naše nejaktivnější členy, dárce a dobrovolníky jsme zorganizovali teambuildingový a brainstormingový výlet do Zoo Ústí nad Labem.

- Řádní členové - fyzické osoby (15)
- Řádní členové - právnické osoby (7)
- Výkonný výbor (5)
- Sympatizanti (222)
- Čestní členové (4)

Většinu našich příjmů v roce 2025 tvořily dary. Více informací naleznete na následující straně. Další příjmy pocházely z prodeje propagačních předmětů na akcích (včetně malování na obličej), našeho e-shopu a zakázkové výroby suvenýrů pro naše partnery. Příjem z členských příspěvků zůstává poměrně vysoký i díky příspěvkům Safari Parku Dvůr Králové a zoologické zahrady Plzeň. Členské příspěvky tedy i nadále tvoří významnou část našich příjmů.

Výnosy za rok 2025	Kč
Dary	484 000
Členské příspěvky	108 000
Prodej propagačních předmětů a služby	195 000
Celkem	787 000

Náklady za rok 2025	Kč
Výdaje spojené s realizací projektů (práce v terénu, cestovné, vybavení)	390 000
Výroba propagačních předmětů	98 000
Účast na konferencích a vědeckých setkáních	134 000
Mzdové náklady	410 000
Další cesty v rámci ČR a zahraničí (přednášky, jednání s partnery)	105 000
Administrativní náklady a ostatní	55 000
Celkem	1 192 000

Výdaje souvisely především s realizací projektů v Senegalu a dalších zemích (podrobnosti na následujících stranách) včetně nákupu testovacích ocasních trackerů. Mzdové náklady spolku se v roce 2025 zvýšily, protože spolek zaměstnával na DPP čtyři stálé pracovníky. Ostatní náklady zahrnovaly cestovné, konferenční poplatky, výrobu nových propagačních předmětů, administrativní a další drobné výdaje (viz tabulka vlevo).

DĚKUJEME VŠEM NAŠIM DÁRCŮM!

Dary tvoří významnou část příjmů spolku.

V roce 2025 jsme od **Safari Parku Dvůr Králové** dostali dar ve výši 150 000 Kč, který byl využit nejen na ochranu antilop Derbyho, ale i na spolupráci se zoologickými zahradami a k tvorbě strategie EAZA pro identifikaci a evaluaci in situ projektů.

Zoo Plzeň nás opět podpořila výtěžkem z veřejné sbírky, který za rok 2024 činil 195 967,13 Kč. Tyto prostředky byly použity v roce 2025 na monitoring antilop Derbyho v národním parku Niokolo Koba, realizovaný ve spolupráci s DPN (Direction des Parcs nationaux) a Panthera Senegal, a také na podporu monitoringu antilop Derbyho v rezervacích v Senegalu a na jejich příkrm.

Velké poděkování patří také **Zoo Ostrava** a **Magistrátu města Ostravy**, které v rámci projektu Tři koruny ze vstupu darovali 60 000 Kč. Tato částka podpořila terénní výzkum v rezervacích Bandia a Fathala a národním parku Niokolo Koba v Senegalu.

V roce 2025 jsme v rámci naší **veřejné sbírky** vybrali 73 199,47 Kč. Z veřejné sbírky byla podpořena realizace workshopu na práci s komunitami v Senegalu a také částečně nákup zkušebních ocasních trackerů (GPS sledovacích zařízení) na antilopy.

Díky projektu **darujme.cz** jsme získali dary na podporu činnosti spolku v hodnotě 36 900 Kč. Další neméně důležité dary pocházely od soukromých dárců.

Děkujeme!!

OCHRANA ANTILOPY DERBYHO

V Senegalu jsme zpracovali snímky antilop Derbyho z let 2022 a 2023 z fotopastí, které v národním parku Niokolo Koba rozmístily DPN a Panthera Senegal. Pomocí dat z let 2021 a 2023 jsme metodou Spatially Explicit Capture-Recapture, založenou na individuální identifikaci antilop, odhadli velikost poslední volně žijící populace na 316 jedinců v roce 2021 (z toho 166 dospělých a 150 mladých) a na 537 jedinců v roce 2023 (z toho 251 dospělých a 286 mladých). Přestože odhady velikosti populace ukazují rostoucí trend, počty jedinců jsou stále nízké a neustálá ochrana a monitoring jsou nezbytné. V současné době se zpracovává komplexní studie o demografii a genetice volně žijící populace i populace v rezervacích.

Ve Středoafričské republice spolupracujeme s rezervací Chinko, kterou spravuje African Parks. I roce 2025 jsme byli součástí skupiny odborných konzultantů pro antilopy Derbyho a pokračovali jsme ve studiu preferencí habitatů na základě dat ze satelitních obojků.

Antilopa Derbyho (*Tragelaphus derbianus*) je největším druhem antilop. Její západní poddruh, *T. d. derbianus*, je jedním z nejohroženějších zvířat na světě. Její poslední zbývající volně žijící populace přežívá pouze v národním parku Niokolo Koba v Senegalu.

Východní poddruh *T. d. gigas* se vyskytuje v Kamerunu, Středoafričské republice, Jižním Súdánu a pravděpodobně také v Čadu. Tento poddruh je na Červeném seznamu IUCN klasifikován jako zranitelný a v části svého původního areálu rozšíření je regionálně vyhynulý.

PLEMENNÁ KNIHA ANTILOPY DERBYHO

V únoru 2025 proběhla pravidelná identifikace mláďat antilopy Derbyho v rezervacích Bandia a Fathala. Dvě členky našeho týmu strávily v každé z rezervací dva týdny, během kterých dokumentovaly všechny pozorované jedince a identifikovaly novorozená mláďata a jejich matky. Zoologická zahrada Ostrava misi podpořila vysláním jedné ze svých zaměstnankyň, aby s tímto úkolem pomohla.

V sezóně 2024/2025 se v rezervacích narodilo celkem 17 mláďat, sedm v Bandii a deset ve Fathale. Identifikační karty, obsahující fotografie a informace o jedincích, byly vytvořeny pro všechna nově pozorovaná zvířata a aktualizovány pro již známé jedince.

Kriticky ohrožený západní poddruh antilopy Derbyho (*Tragelaphus derbianus derbianus*) žije pouze v Senegalu. Kromě volně žijící populace v národním parku Niokolo Koba existuje i populace ve dvou oplocených rezervacích, Bandia a Fathala.

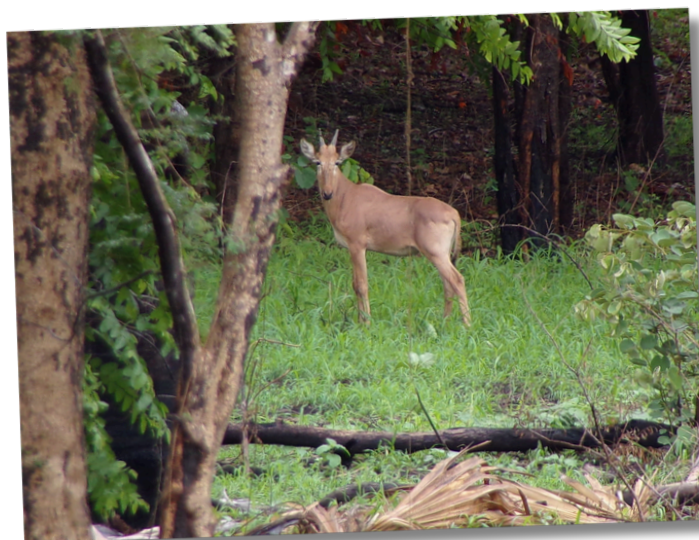
Náš tým monitoruje antilopu Derbyho v rezervacích od založení populace v roce 2000. Současná populace je potomkem pouze 6 zakládajících jedinců, 5 samic a jednoho samce.

Od roku 2008 vydáváme plemennou knihu západního poddruhu antilopy Derbyho v obou rezervacích s podrobnými informacemi o každém jedinci a analýzami stavu populace. Na základě údajů z roku 2025 populace čítala 191 jedinců, z toho 129 v Bandii a 62 ve Fathale.

OSTATNÍ DRUHY ANTILOP

Buvolec západoafrický (*Alcelaphus bucelaphus major*) se svým neobvyklým vzhledem, protáhlou hlavou a zahnutými rohy, je antilopa, která v západní Africe přežívá jen s obtížemi. Jakožto spásač je v mozaice travnaté a stromové savany závislý na travních stanovištích. Ve spolupráci s African Parks, Smithsonian's Conservation Biology Institute (USA) a studenty magisterského studia na FTZ ČZU zkoumáme výběr habitatů a pohybové aktivity buvolců západoafrických, abychom odhalili možné příčiny jejich zranitelnosti.

Volně žijící zvířata vyžadují více prostoru, než kolik chráněná území mohou nabídnout. Funkční krajina si proto musí zachovat svou ekologickou propojenost s nechráněnými oblastmi. Zahájili jsme nové studie lesně pestrého (*Tragelaphus scriptus*) a prasete savanového (*Phacochoerus africanus*) jako modelových druhů pro porovnání jejich závislosti na prostředí v Niokolo Koba a jižním Falémé (nechráněná oblast) a jejich aktivity v čase a prostoru. Tyto studie jsou založeny na aktivní spolupráci s DPN, Panthera Senegal a ZSL v rámci projektu Darwin Initiative (zapojeno je několik studentů magisterského a doktorského studia).

OSTATNÍ DRUHY ANTILOP

Povrchová voda byla vždy kritickým ekologickým zdrojem pro antilopy a další druhy kopytníků. Býložravci závislí na vodě se mohou stát obzvláště zranitelnými v důsledku změny klimatu nebo různých antropogenních aktivit a následných změn dynamiky mokřadů. S naším týmem zkoumáme výskyt **vodušky kob** (*Kobus kob*) a **vodušky jelenovité** (*Kobus ellipsiprymnus defassa*) a jejich ekologické vazby na řeky a napajedla v Niokolo Koba (Senegal, v rámci disertační práce Kodé Falla, UCAD Dakar) a v Pendjari (Benin, v rámci disertační práce Girmy Lagiso, FTZ ČZU Praha).

Gazela dama (*Nanger dama*), jedna z největších gazel na světě, je na Červeném seznamu IUCN klasifikována jako kriticky ohrožená a patří mezi nejohroženější druhy antilop na světě. Jedna z posledních populací gazely dama byla znovuobjevena v roce 2014 v rezervaci Aïr & Ténéré v Nigeru. Poskytujeme informace o struktuře populace gazel dama, jejich fenotypové rozmanitosti a rozšíření na základě dat shromážděných organizací Sahara Conservation a v rámci disertační práce Abdoula Razacka Moussy Zabeirou (FTZ ČZU Praha).

AKADEMICKÉ VÝMĚNY

Protože budování kapacit a podpora místních vědců patří k hlavním aktivitám našeho spolku, rádi jsme byli součástí mobilit v rámci programu Erasmus+ na Fakultě tropického zemědělství ČZU v Praze. V roce 2025 se akademických výměn profesorů a studentů zúčastnily dvě partnerské univerzity v našich cílových regionech:

- Univerzita Iba Der Thiam, Thiès, Senegal
- Univerzita v Bangui, Středoafriická republika

V obou případech je naše spolupráce se zmíněnými univerzitami dlouhodobá a směřuje k prohloubení akademické spolupráce v oblasti výzkumu a ochrany antilop.

Granty Erasmus+

Erasmus+ je mezinárodní program na podporu mobilit studentů po celém světě financovaný EU. Naše domovská instituce, Fakulta tropického zemědělství (FTZ), je aktivní a úspěšná v rozvíjení spolupráce s africkými univerzitami. Společně s Antelope Conservation hrdě podporujeme místní týmy a budujeme kapacity pro výzkum a ochranu antilop a dalších volně žijících zvířat.

V TERÉNU

V polovině června vyrazili do Senegalu naše doktorandka a specialistka na sociální síť Kristýna a magisterský student a dobrovolník Matouš, aby absolvovali třítydenní stáž v rámci spolupráce s týmem Project Lycaon organizace ZSL v Národním parku Niokolo Koba. Během pobytu se zapojili do monitoringu volně žijících zvířat, sdíleli své zkušenosti s místními výzkumníky a zároveň získávali nové praktické dovednosti v oblasti terénního výzkumu a ochrany ohrožených druhů.

Společně s týmem se účastnili pravidelných terénních obhlídek zaměřených mimo jiné na vyhledávání psů hyenovitých. Jednu ze smeček se jim podařilo pozorovat při lovu lesně pestrého, a to u hlavní silnice protínající park. Jednalo se o jedinečný zážitek, který pro oba představoval mimořádně cennou zkušenost.

Část pobytu věnovali také pozorování antilop, kterých v parku zaznamenali velké množství. Přestože se jim ani tentokrát nepodařilo spatřit antilopu Derbyho, pobyt jim přinesl mnoho nových poznatků o místní fauně, fungování terénního monitoringu i každodenní práci ochranářských týmů.

Stáž byla přínosná nejen z odborného, ale také z kulturního hlediska a umožnila další posílení spolupráce s místními partnery. Pro Matouše se navíc jednalo o vůbec první terénní zkušenost a tím i o důležitý krok v jeho dalším zapojení do ochranářské práce.

KDE JSME SE POTKALI

Vědecké konference

Antelope Conservation je ve světovém kontextu jedinečnou neziskovou organizací, která svou ochranářskou činnost zakládá na solidních vědeckých poznatcích. Proto se s námi můžete setkat na mnoha významných konferencích o ochraně volně žijících zvířat, kde sdílíme naše výstupy a vyměňujeme si zkušenosti a inspiraci s dalšími vědci v oblasti ochrany přírody.

WESTERN GIANT ELAND

→ WILD ELAND IN NIOKOLO Koba
NATIONAL PARK, SENEGAL

→ FROM 170 IN 2000 TO 537 IN
2025!

V roce 2025 jsme se opět zúčastnili konference **Saharo-Sahelian Group of Interest (SSIG)**, kde jsme měli možnost sdílet naši práci s mnoha lidmi, kteří studují a chrání antilopy.

Také jsme se o naše výsledky podělili s komunitou zoologických zahrad během **EAZA Antelope and Giraffid mid-year TAG** ve Dvoře Králové, **antilopí konference Marwell Zoo** (Spojené království) a na **výroční konferenci EAZA** v polské Lodži.

KDE JSME SE POTKALI

Setkání s veřejností v České republice

V České republice byly naše akce jako každý rok spojeny s propagací Fakulty tropického zemědělství České zemědělské univerzity v Praze (ČZU), zejména během Dnů otevřených dveří, kdy se zájemci o studium a jejich rodiče mohli seznámit s naší prací. Zúčastnili jsme se také Zahradní slavnosti ČZU, Dožíněk v Lánech a uspořádali antilopí den na FTZ, kde jsme oslavili 25 let ochrany antilop a 15 let činnosti spolku Antelope Conservation.

Ve spolupráci s českými zoologickými zahradami jsme zorganizovali tradiční „Dny s antilopou“ a několik přednášek, kde jsme představili důležitost ochrany antilop, prodávali propagační předměty a nabízeli malování na obličej pro děti.

V průběhu roku jsme ale uspořádali přednášky i mimo ČZU a zoologické zahrady a koncem roku jsme tradičně navštívili dobrovolnickou konferenci Gymnázia Karlín. Studenti tohoto gymnázia nakreslili i obrázky pro náš výroční kalendář na rok 2026.

18.1. Den otevřených dveří ČZU, Praha
30.1. Přednáška v Zoo Ostrava
7.4. Antilopí den na FTZ ČZU, Praha
15.-16.4. Velikonoční trhy na ČZU
26.4. Den Země v Malešickém parku, Praha
20.5. Výroční členská schůze spolku
24.5. Přednáška v Gorilla Coffee
1.6. Den s antilopou v Zoo Plzeň
7.6. Veletrh vědy v Letňanech
14.6. Zahradní slavnost na ČZU, Praha
28.6. Den s antilopou v Zoo Jihlava
21.7. Přednáška v SafariParku Dvůr Králové

25.-27.7. Africký víkend v Safari Parku Dvůr Králové
9.8. Den s antilopou v Zoo Ostrava
20.8. Přednáška v Zoo Hodonín
5.9. Dožínky ČZU v Lánech
6.9. Den s antilopou v Zoo Olomouc
11.9. Teambuildingový výlet do Zoo Ústí n.L.
11.10. Přednáška v Hostenicích u Brna
5.11. Přednáška v Zoo Ostrava
21.11. Den otevřených dveří na ČZU, Praha
2.-4.12. Vánoční trhy na ČZU, Praha
8.12. Konference Gymnázium Karlín, Praha

DARUJTE

DARUJTE A POMOZTE NÁM ZACHRÁNIT ANTILOPY!

Antilopy jsou důležitou součástí afrických ekosystémů, kde hrají zásadní roli:

- jako býložravci zásadně ovlivňují rozmanitost druhů rostlin
- utváří prostředí pro další živočišné druhy (např. hmyz, ptáky a drobné savce)
- jsou přirozenou kořistí pro šelmy, čímž přispívají k jejich přežití
- podílejí se na šíření semen rostlin
- jsou zdrojem masa pro místní obyvatele

Celkem existuje přes 90 druhů antilop a většina z nich žije v Africe. Mnoho druhů antilop je ale ohroženo, například ztrátou přirozeného prostředí, nadměrným lovem a konkurencí s dobytkem. Jak jsou antilopy schopné přizpůsobit se měnícím se podmínkám prostředí není u většiny druhů známo.

Spolek Antelope Conservation, z. s. se zabývá výzkumem a ochranou antilop v oblasti západní a střední Afriky. Lepší znalost antilop, jejich ekologie a prostředí, nám pomáhá je efektivně chránit.

Spolek Antelope Conservation, z. s. je jediná organizace na světě, která se již od roku 2000 věnuje ochraně a výzkumu největší a kriticky ohrožené antilopy Derbyho v Africe.

Pomozte nám chránit antilopy!

Veřejná sbírka

na podporu ochrannářských aktivit
a monitoringu antilop v západoafrické
a středoafričské savaně

ANTELOPE
CONSERVATION

NAČTI
A DARUJ!

Naše díky patří zejména těmto spolupracovníkům:

Jana Ptačinská Jiráťová, Lenka Juříková, Jan Svitálek

Hlavní dobrovolníci na našich akcích:

Linda Babiánková, Petr Fedorov, Petr Hána, Matouš Hladovec, Radka Melcrová, Martina Šandová, Michaela Kopřivová Stejskalová

Velké poděkování patří našim spolupracovníkům a dárcům:

Thierry Aebischer, Markéta Antonínová, Linda Babiánková, Dan Bárta, Barbora Černá Bolfíková, Philippe Chardonnet, Christian Dering, Christophe Dering, Abdou Diouf, Alena Divišová, Anna Dupalová, Julian Fennessy, Markéta Gloneková, Lucie Grošatfová, Ibrahima Gueye, Mallé Gueye, Lucien Haddad, Zuzana Bonhomme Hankeová, Philipp Henschel, Jaroslav Haimy Hyjánek, Meyer de Kock, Martin Krug, Zuzana Kučerová, David Mallon, Miloslav Machálek, Christoff Marais, Erik Mararv, Chele Martinez Marti, Ibrahima Ndao, Arame Ndiaye, Silvie Neradilová, Jiří Novák, Rob Ogden, Lenka Pokorná, Angelo Poupard, Pavel Procházka, Přemysl Rabas, Thomas Rabeil, Pierre-Cyril Renaud, Jacques Rezk, Georges Rezk, Hynek Roubík, Divyadharshini Shanthakrishnan, Jana Skokanová, Jan Stejskal, Michal Šťastný, Jiří Trávníček, Hana Trousilová, Jiří Váhala, Roman Vodička, Rosie Woodroffe, Babacar Youm, Abdoul Razack Moussa Zabeirou, Miroslav Zámečník, František Zouhar a všichni členové 7x7 Family ...

...a mnoha dalším, včetně zaměstnanců senegalských rezervací, českých zoologických zahrad a České zemědělské univerzity v Praze (spolu se zapojenými studenty FTZ)

...a všem dárcům, podporovatelům, fanouškům a všem, kteří nás podpořili koupí našich propagačních předmětů.

DĚKUJEME,
ŽE JSTE S NÁMI!

Fakulta tropického
zemědělství

Zoo Hodonín

ANTELOPE
CONSERVATION

Výroční zpráva 2025

ANTELOPE CONSERVATION, z. s.

Kamýcká 129, Praha - Suchdol, 165 00

IČ: 22858598, DIČ: CZ22858598

info@antelopes.cz

www.antelopes.cz

